



## Πέντε σενάρια για το 2040, μία επιλογή για την Ελλάδα

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ**

**Η**ταν ένα διαφορετικό χριστουγεννιάτικο «δώρο», μία μελέτη που δίνει πλούσια τροφή για σκέψη για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας, και τους παράγοντες που θα το διαμορφώσουν. Κάποιοι από τους πιο αναγνωρισμένους Έλληνες ερευνητές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης συνεργάστηκαν για λογαριασμό του **ΕΛΙΑΜΕΠ** και δημοσίευσαν πέντε σενάρια για την Ευρώπη το 2040: Από το σενάριο του «Τιτανικού», της κατάρρευσης και οικονομικής κρίσης που θα προκαλούσε η διάλυση της Ευρωζώνης, μέχρι τις «Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης», ένα μακρινό εναλλακτικό σενάριο ολοκλήρωσης που ξεκινάει με την υιοθέτηση ενός Ευρωπαϊκού Συντάγματος και περιλαμβάνει τη μεταφορά κρίσιμων εθνικών αρμοδιοτήτων, όπως η φορολογία, οι κοινωνικές δαπάνες, η έκδοση χρέους και η εξωτερική πολιτική, σε υπερεθνικό επίπεδο.

Είναι εμφανής η προτίμηση των συγγραφέων σε μία ευρωπαϊκή ομοσπονδία και για την ίδια την Ένωση, και για την Ελλάδα. Όπως υποστηρίζουν, η Ελλάδα χρειάζεται μια ισχυρή και ενοποιημένη Ευρώπη που θα λειτουργεί περισσότερο ως ομοσπονδία και λιγότερο ως μια μορφή διακρατικής συνεργασίας, όπου τα συμφέροντα των πιο ισχυρών χωρών τείνουν να επικρατούν. Και αυτό διότι εκτιμούν ότι η σχέση της Ελλάδας με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι υπαρκτή, υπό την έννοια ότι η Ελλάδα χρειάζεται μια ισχυρή Ευρώπη ως ασπίδα προστασίας απέναντι στις εξωτερικές προκλήσεις και ως μοντέλο για την ποιοτική αναβάθμιση της Ελληνικής Δημοκρατίας, αλλά και συναλλακτική, υπό την έννοια ότι οι ευρωπαϊκοί πόροι και η μεταφορά τεχνογνωσίας παραμένουν κρίσιμοι για την ανάπτυξη της χώρας.

Οι ίδιοι όμως παραδέχονται ότι πιο πιθανό είναι ένα από τα ενδιάμεσα σενάρια, μιας διαφοροποιημένης Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου τα κράτη-μέλη της υιοθετούν διαφορετικές ταχύτητες ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Για την Ελλάδα, σημειώνουν ότι το κρίσιμο ερώτημα είναι αν η χώρα θα μπορέσει να συμμετέχει στους νέους συνασπισμούς των προθύμων, και υπό ποιες προϋποθέσεις.

Προκειμένου να ενισχύσει τις πιθανότητες της ισότιμης συμμετοχής της στην πρώτη ταχύτητα αυτής της Ευρώπης των πολλών ταχυτήτων και να επηρεάσει τις εξελίξεις, σημειώνουν ότι η χώρα μας θα πρέπει να είναι ισχυρή και με αυτοπεποίθηση, να είναι ένα σύγχρονο κράτος, με ανταγωνιστική οικονομία και κοινωνική συνοχή, να έχει μία στοιχειώδη συναίνεση στους στόχους της ευρωπαϊκής και εξωτερικής πολιτικής, δυναμική παρουσία στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι και έξυπνες συμμαχίες.

Αλλά αυτές οι προϋποθέσεις, τις οποίες τονίζουν στην ανάλυσή τους, είναι απαραίτητες σε κάθε περίπτωση. Μπορεί οι κίνδυνοι να είναι αυξημένοι στο σενάριο της πιο διαφοροποιημένης Ευρώπης, καθώς σε περίπτωση που η Ελλάδα μείνει εκτός της πρώτης ταχύτητας θα μπορούσε να βρεθεί σε έναν φαύλο κύκλο εσωστρέφειας και εξωτερικής ανασφάλειας, οικονομικής στασιμότητας, και πολιτικής και κοινωνικής αστάθειας. Με δεδομένη όμως την πρόσφατη περιπέτεια της δεκαετούς κρίσης χρέους, είναι προφανές ότι ένα ισχυρό κράτος πρέπει να αποτελεί την πρώτη εθνική προτεραιότητα ανεξάρτητα από την πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Όσο δε χειρότερο είναι το σενάριο για την Ε.Ε., τόσο πιο κρίσιμη είναι η επιδίωξη και της εσωτερικής σταθερότητας, και των εξωτερικών συμμαχιών.